

Dönem : 3
Toplantı : 1

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 27

654 sayılı Toplum Zabıtası kurulması hakkında Kanununun 1 ve 3 ncü maddelerinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve İçişleri ve Plân komisyonları raporları (1/78)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi

Sayı : 71 - 190/9505

1 . 12 . 1969

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İçişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 29 . 11 . 1969 tarihinde kararlaştırılan, «654 sayılı Toplum Zabıtası kurulması hakkında Kanununun 1 ve 3 ncü maddelerinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı» ile gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

GEREKÇE

Cumhuriyet ve Hürriyet düzenini demokratik usullerle korumak amacıyla Ankara, İstanbul, İzmir, Adana ve Zonguldak illerinde 654 sayılı Kanunla teşekkül eden toplum polisi, kısa hizmet devresinde üzerine düşen görevleri başarmış ve kanun hâkimiyetini sağlamıştır.

Bununla beraber, bugüne kadar devam eden tatbikat, kanununun 1 nci maddesinin yeniden doğan bâzı ihtiyaçları karşılamadığını ortaya koymuştur. Demokratik hürriyet nizamının korunması, Anayasamızda yer alan demokratik cumhuriyet müesseselerinin ve bunları temsil eden şahıslar ile yabancı devlet büyüklerinin her türlü tehlike ve tecavüzlerden uzak bulundurulması zarureti toplum zabıtasının bu hizmetlerde de kullanılmasını gerekli kılmaktadır. 1 nci maddeye bu gayeyi sağlayacak ilâve hüküm getirilmiştir.

Büyük şehirlerimizde meydana gelen su baskını ve sel felâketinde can ve mal emniyetinin korunması ile kurtarma faaliyetlerinde toplum zabıtasından istifade etmek zarureti ortaya çıkmıştır. Halkın telâş ve heyecanını mucibolan bu gibi tabii âfetlerde toplum zabıtasının özel olarak yetiştirilmiş komando ekiplerinden istifade edilecektir.

Toplumsal olayların meydana gelmediği ve meydana gelme ihtimalinin bulunmadığı zamanlarda üst makamın onayı ile bu kuvvetin önleyici zabıta hizmetlerinde kullanılması lüzumlu ve faydalı görülmüştür.

Ayrıca, memleketimizde büyük ölçüde can ve mal kaybına sebebolan trafik kazalarını önleme tedbirleri arasında kontrol yapacak personel miktarını artırmanın rolü başta gelmektedir. Kısa zamanda personel miktarını süratle artırmak bütçe ve mali imkânların yetersizliği sebebiyle mümkün olmamaktadır. Bilhassa büyük şehirlerimizde trafik düzenini sağlamak üzere daha çok sayıda trafik polisine ihtiyaç duyulmaktadır. Birçok memleketlerde toplum po-

lisine trafik görevi verildiği görülmektedir. Bu esbabı mucibe ile toplumsal olayların mevcudolmadığı zamanlarda bu kuvvetin geçici olarak trafik hizmetlerine tahsisi uygun mütalâa olunmuştur.

Kanunun 3 ncü maddesi 1 nei maddede yapılan değişikliğe uygun olarak yeniden düzenlenmektedir.

Tasarı bu sebeplerle hazırlanmış bulunmaktadıdır.

İçişleri Komisyonu raporu

Millet Meclisi
İçişleri Komisyonu
Esas No. 1/78
Karar No. 5

14 . 1 . 1970

Yüksek Başkanlığa

654 sayılı Toplum Zabıtası kurulması hakkındaki Kanunun 1 ve 3 ncü maddelerinin değiştirilmesine dair olan kanun tasarısı, ilgili bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle Komisyonumuzda görüldü.

Tümü üzerinde cereyan eden müzakereler neticesinde, gerekçede de sarahaten belirtildiği ve hile, rejim düzenini demokratik usullerle korumak ve kanun hâkimiyetini temin etmek gayesiyle çıkarılan 654 sayılı Kanunla teşekkül eden toplum polisinden, toplumsal olaylar olmadığı ve meydana gelme ihtimali bulunmadığı zamanlarda, büyük şehirlerimizde husule gelen su baskını ve sel felâketinde can ve mal emniyetini temin ve kurtarma faaliyetleri ile bütçe ve malî imkânsızlıklar sebebiyle trafik polisini takviye ve trafik düzenini temin etmek maksadına mâruf olarak hazırlanmış bulunan tasarı, prensip itibariyle Komisyonumuzca da yerinde görülerek aynen ve çoğunlukla kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Plân Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

İçişleri Komisyonu Başkanı

Sözcü

Yozgat
İ. H. Akdoğan

Kütahya
A. F. Azmioğlu

Aydın
Muhalifim
M. Çelik

Çanakkale
M. Çalkoğlu

Çanakkale
M. H. Önür

Eskişehir
Ş. Asbuzoğlu

Gümüşane
M. Karaman

Iğel
T. Özgüner

Kars
İ. H. Alaca

Kars
T. Artaç

Niğde
M. N. Çerezci

Bütçe Plân Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Bütçe Plân Komisyonu
Esas No. : 1/78
Karar No. : 10

29 . 1 . 1970

Millet Meclisi Başkanlığına

Tetkiki hususu Komisyonumuza havale buyurulan (654 sayılı Toplum Zabıtası kurulması hakkında Kanununun 1 ve 3 ncü maddelerinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı) ve ön havalesi uyarınca İçişleri Komisyonunun tasarısı üzerine düzenlediği rapor, ilgililerin katıldıkları oturumda görüşüldü;

Cumhuriyet ve Hürriyet düzenini demokratik usullerle korumak amacıyla, toplum hareketlerinin mihrakını teşkil eden bir kısım büyük kentlerimizde 654 sayılı Kanunla kurulan Toplum Polisinin, kısa hizmet devresinde, kendisine mevdu hizmetleri başarı ile yürüttüğü bir vakıadır.

Ancak, bugüne kadar devam eden tatbikat, söz konusu kanununun 1 nci maddesinin, doğan bâzı ihtiyaçlar muvacehesinde yeniden tedvinini gerektirmektedir.

Bu maksatla, Anayasamızda yer alan demokratik Cumhuriyet müesseselerinin ve bunları temsil eden şahıslarla yabancı devlet büyüklerinin korunması, büyük şehirlerimizde meydana gelen su baskını, sel felâketinde can ve mal emniyetinin korunması.

Toplumsal olayların meydana gelmediği ve gelme ihtimalinin de bulunmadığı zamanlarda üst makamın onayı ile bu kuvvetin, önleyici zabıta hizmetlerinde ve yine aynı şartlarla trafik hizmetlerinde istihdamları öngörülmekte, tasarının 3 ncü maddesi de, 1 nci maddede yapılan bu değişikliğe paralel olarak yeniden düzenlenmektedir.

Bu nedenler muvacehesinde hazırlanan tasarısı, bir sehiv neticesi (2) ve (3) olarak yazılan yürürlük ve yürütme maddeleri (3) ve (4) şeklinde ve yine bir sehiv sonucu yürürlük maddesi maddede metni başına konulmayan (Bu) tavsif takısı konulmak suretiyle değiştirilerek kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Kâtip	
Sakarya	Rize	Erzurum	A. Karahisar
N. Bayar	E. Y. Akçal	R. Danışman	H. Dinçer
Ankara	Ankara	Bolu	Bolu
T. Toker	A. Yalçın	H. İ. Cop	Muhalifim
			K. Demir
Burdur	Edirne	Elâzığ	Eskişehir
Muhalifim	M. Harmancıoğlu	Ö. F. Sanaç	M. İ. Anrı
N. Yavuzkan			
Hatay	İçel	İstanbul	İstanbul
Muhalifim	C. Okyayuz	O. C. Fersoy	L. Yurdoğlu
H. Özkan			
Kastamonu	Manisa	Ordu	Sivas
Muhalifim	H. Okçu	K. Şensoy	Muhalifim
H. Tosyalı			M. Timisi
Tokat	Trabzon	Uşak	Zonguldak
İ. H. Balcı	Muhalifim	O. Dengiz	S. T. Müftüoğlu

Söz hakkım mahfuzdur.

A. R. Uzuner

Zonguldak
K. Nedimoğlu

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

654 sayılı Toplum zabıtası kurulması hakkında Kanunun 1 ve 3 nci maddelerinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 14 . 7 . 1965 tarih ve 654 sayılı Toplum Zabıtası kurulması hakkında Kanunun 1 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 1. — Cumhuriyet ve hürriyet düzenini demokratik usullerle korumak, kanun dışı sokak ve meydan hareketlerini önlemek, toplumun ve kişinin maddi ve mânevi varlıklarının kanunlara aykırı grev ve lokavtlar yüzünden kısmen ya da tamamen tahribe uğramasının önüne geçmek, toplumun kendisi veya kaderi üzerinde büyük ölçüde olumsuz etkisi olabilecek her çeşit kanunsuz toplumsal olayların meydana gelmemesini sağlamak ve geldiğinde gerekirse zor kullanarak etkisiz hale getirmek, Anayasada yer alan demokratik cumhuriyet müesseselerini ve bunları temsil eden şahısları ve yabancı Devlet büyüklerini her çeşit tehlike ve tecavüzlerden korumak, umumi hayata müessir âfetlerde ve yangınlarda can ve mal emniyetine ait tedbirleri almak ve kurtarma faaliyetinde bulunmak, her türlü tören ve gösterilerde güvenlik tedbirleri almak ve muhtemel kanun dışı tahripkâr ve bunun gibi büyük ölçüde olumsuz etkisi olabilecek olayları önlemek, il trafik ve bölge trafik zabıtası teşkilâtınca ihtiyaç duyulan yerlerde İçişleri Bakanlığının izni alınmak suretiyle trafik polisinin yetkilerini haiz olarak ve geçici surette trafik zabıtasına ve icabeden hallerde yine bakanlığın izni alınmak suretiyle önleyici zabıta hizmetlerine yardımcı olmak amacı ile İçişleri Bakanlığınca lüzum görülecek illerde özel mesleki eğitim görmüş ve gerekli her türlü silâh, malzeme ve araçlarla donatılmış toplum zabıtası teşkilâtı kurulur.

Toplum zabıtası mensupları hakkında Memurun Muhakemat Kanunu hükümleri uygulanır.

MADDE 2. — Aynı kanunun 3 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 3. — Toplum zabıtası personeli, yetersizlik veya başarısızlık sebebiyle bu kuruluşla olan ilişkisinin kesilmesi halleri veya 1 nci maddede zikredilen trafik zabıtası ve önleyici

BÜTÇE PLÂN KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

654 sayılı Toplum Zabıtası kurulması hakkında Kanunun 1 ve 3 nci maddelerinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

zabıta hizmetleri dışında, her hangi bir sebep veya suretle Emniyet Teşkilâtının diğer görev, ödev veya hizmetlerinde çalıştırılmaz.

MADDE 3. — Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

29 . 11 . 1969

Başbakan	Devlet Bakanı
<i>S. Demirel</i>	<i>R. Sezgin</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>H. Atabeyli</i>	<i>T. Bilgin</i>
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
<i>G. Titrek</i>	<i>Y. Z. Önder</i>
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
<i>A. Topaloğlu</i>	<i>H. Menteşeoğlu</i>
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı
<i>İ. S. Çağlayangil</i>	<i>M. Erez</i>
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
<i>O. Oğuz</i>	<i>T. Gülez</i>
Ticaret Bakanı	Sağ. ve Sos. Y. Bakanı
<i>A. Dallı</i>	<i>V. A. Özkun</i>
Güm. ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
<i>A. İ. Birincioğlu</i>	<i>İ. Ertem</i>
Ulaştırma Bakanı	Çalışma Bakanı
<i>N. Menteşe</i>	<i>S. Öztürk</i>
Sanayi Bakanı	En. ve Ta. Kay. Bakanı
<i>S. Kılıç</i>	<i>S. O. Avcı</i>
Turizm ve Ta. Bakanı	İmar ve İskân Bakanı
<i>N. Cevheri</i>	<i>H. Nakiboğlu</i>
Köy İşleri Bakanı	Orman Bakanı
<i>T. Kapanlı</i>	<i>H. Özalp</i>
Gençlik ve Spor Bakanı	
<i>İ. Sezgin</i>	

Bütçe Plân Komisyonunun değişikliği

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.